

מדינת ישראל
רשמת האגודות השיתופיות

תיק מספר: 570031237

בפני עו"ד שלומית שיחור-רייכמן רשמת האגודות השיתופיות

	בעניין:	פקודת האגודות השיתופיות
	ובעניין:	תקנות האגודות השיתופיות (פירוק), תשמ"ד-1984
האגודה	ובעניין:	יצרנים חקלאיים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (בפירוק) מ"א 570031237
	ובעניין:	ד"ר איתי הס, עו"ד – בתפקידו כמפרק האגודה
המפרק		בעצמו, ועל ידי באי כוחו עורכי הדין מזל מרו, אבנר מלכיס, שי ולירו ואח' ממשד עורכי הדין אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות' מרח' יגאל אלון 98 (מגדל אלקטרה, קומה 49) תל אביב 6789141 טל': 03-6078607 פקס': 03-6078666 דוא"ל להמצאת כתבי בי-דין: itay@gamon-law.co.il
	ובעניין:	1. עמי לקטוי ת.ז. 201664653 2. חיים לגטווי ת.ז. 027989094 3. אסי לקטוי ת.ז. 036422889 4. רחמים די שק ת.ז. 305738247
המשיבים		ע"י ב"כ עוה"ד שירי מימון לגאטי מדרך ויסגל 2, פאר המדע רחובות טל: 077-7900800 פקס: 08-8606007

ה ח ל ט ה

א. מבוא

- מונחת בפני בקשה למתן הוראות מטעם מפרק אגודת יצרנים חקלאיים (להלן: "האגודה") בה התבקשתי להורות כי חשבוניות שהפיקה האגודה ואשר סכומן טרם שולם לה, ייגבו במלואן לקופת הפירוק, כאשר סכומן המלא בניכוי המע"מ אשר דווח ע"י האגודה יועבר מיד עם גבייתן מהלקוחות, לעוסק אשר ביצע את העבודה או השירות בגינם הופקה החשבונית.
- עוד התבקשתי להורות, כי על מנת להבטיח את הוצאות הפירוק, המפרק יעשה שימוש בסמכותו לפי סעיף 48(3)(ד) לפקודת האגודות השיתופיות, ויקבע כי יש לנכות מכל סכום חשבונית המוזכר לעיל, סך השווה ל-5% מסכום החשבונית, כאשר בשלב זה הסכום הנ"ל יישאר בקופת הפירוק, כך שאין מדובר בפסיקת שכר למפרק.

ב. רקע עובדתי

- האגודה הוקמה בשנות ה-90 של המאה הקודמת על ידי בעלי רפתות ומכסות החלב במושב, כאמצעי לביצוע שיווק מאורגן של החלב. מטרה נוספת הייתה, התאגדותם במסגרת האגודה.
- בנוסף להתאגדותם במסגרת האגודה, ביקשו חברי האגודה (להלן: "החברים") להירשם כעוסק אחד בהתאם להוראות סעיף 56 לחוק מס ערך מוסף התשל"ו-1975 באמצעות האגודה.

מדינת ישראל רשמת האגודות השיתופיות

5. במשך השנים ביקשו להצטרף לאיחוד העוסקים, חברי מושב נוספים העוסקים בפעילות חקלאית, לרבות קבלני עפר ומפעלי ציוד הנדסי (להלן: "היצרנים").
6. נכון להיום, פועלים במסגרת איחוד העוסקים כ-20 רפתנים ו-150 בעלי מקצועות ויצרנים בתחומים אחרים.
7. עקב קשיים כלכליים אליהם נקלעה האגודה, מונה ביום 14.12.02 ד"ר איתי הס, עו"ד, כמפרק לאגודה (להלן: "המפרק").
8. מבקשתו של המפרק עולה, כי הפעילות העסקית הן של החברים והן של היצרנים נעשתה באמצעות האגודה, כאשר תקבולים, לרבות עתידיים, מפעילותם העסקית הועברו לקופת האגודה.
9. רישום התקבולים בכרטיס הנהלת החשבונות של האגודה, בוצע באופן שמאפשר שיוך של כל תקבול לחבר או עוסק ספציפי.
10. בכל הנוגע להוצאות העוסקים, הייתה קיימת אבחנה ברורה בין הרפתנים לבין היצרנים. כל הוצאות הרפתנים שולמו על ידי האגודה, כגון תשלום העובדים, מיסים, מזון לפרות, שירותי וטרינריה, הזרעות וכו', בעוד רוב מוחלט של הוצאות היצרנים שולמו על ידם במישרין, פרט לתשלומי מע"מ ששולמו ע"י האגודה.
11. בנוגע למיעוט היצרנים אשר ביקשו מהאגודה לשלם את הוצאותיהם מהכספים אשר הופקדו אצלה, התשלום נעשה ע"י האגודה באמצעות שיקים אשר היו משוכים מחשבונה של האגודה או בהעברה בנקאית.
12. הכנסות היצרנים הופקדו בחשבון האגודה, כרטיס הנה"ח שלהם זוכו בסכומים אלו, ולאחר התחשבנות בגין רכיב המע"מ, נהגו חלקם למשוך מהחשבון כספים בהתאם ליתרתם, ולשלם את הוצאותיהם באופן ישיר, בעוד חלקם הותירו את הכספים באגודה.
13. האגודה ניהלה בנוסף, מערך נטילת והענקת אשראי לחברים וליצרנים. כמו כן, האגודה שימשה כמעין "בנק" עבור החברים, היצרנים וקרובי משפחותיהם, אשר הפקידו כספים אצל האגודה לצורך השקעה, תוך התחייבות של האגודה לתשלום תשואה מסויימת. כל הפעולות בוצעו מחשבון הבנק המשותף של האגודה.

ג. דיון והכרעה

14. המפרק הגיע לידי מסקנה, כי יש להפריד בין פעילות האגודה במסגרת שירותיה כאיחוד עוסקים, לבין שירותיה למתן אשראי וחיסכון.
15. המפרק סבור, כי חשבונות המס אותן הנפיקה האגודה וטרם פעלה לגבייתן במסגרת שירותיה כאיחוד עוסקים, יש לראותן ככנס של היצרן שביצע את העבודה או השירות בגינן הופקו, ועל כן לאגודה אין זכות מהותית בחשבונות אלו.
16. הווה אומר, הכספים אשר ייגבו על ידי המפרק שייכים ליצרנים אשר ביצעו את העבודה או השירות שבגינן הופקו החשבונות, ועל כן אין לדון בהן כחלק מתביעות החוב של כספי האגודה.
17. אקדים ואומר, אני מודעת היטב לקשיים העולים ממסקנתו של המפרק. יחד עם זאת, אני סבורה כי צדק המפרק במסקנתו ואכן הכספים אשר ייגבו עבור העבודה או השירות שבגינן הופקו החשבונות, שייכים באופן בלעדי ליצרנים אשר ביצעו את העבודה או השירות, כפי שיפורט להלן. משזו מסקנתי ומדובר בכספים שאינם שייכים לאגודה, לא עולה פה שאלה של שוויון בין נושים ביחס לתשלום חובות האגודה.
18. המפרק סבור כי ביחס ליצרנים שלא פעלו במסגרת שירותי האשראי, התנהלה האגודה כמעניקה שירותי הנהלת חשבונות במסגרת איחוד העוסקים.
19. מסקנה זו הינה קצת מרחיקת לכת, שכן האגודה עסקה אף בגביית חובות עבור יצרנים שלא קיבלו תשלום עבור עבודתם, לצד שירותי הנהלת חשבונות שביצעה.

מדינת ישראל רשמת האגודות השיתופיות

20. עם זאת, אף אם ההגדרה של פעילות האגודה כלפי היצרנים רחבה יותר מ"ספקית שירותי הנהלת חשבונות", אין ספק שהיא אינה מגיעה עד כדי שותפות כהגדרתה בפקודת השותפויות [נוסח חדש], תשל"ה-1975
21. רוצה לומר, אין ספק שלאגודה לא הייתה כל שייכות לכסף שקיבל כל יצרן עבור העבודה או השירות אותם הוא נתן, ואשר הופקדו בחשבון האגודה.
22. כל האמור לעיל, הינו אך ורק בנוגע לכספים אשר הופקדו בחשבון האגודה עבור עבודה או שירות של היצרן. בכל הנוגע לפעילות האגודה כמנהלת מערך של נטילת והענקת אשראי וכמעין "בנק" המספק תשואות מובטחות ליצרנים, הרי שאין ספק כי מדובר בנכסי האגודה.
23. בכל הנוגע לפעילות האגודה כלפי היצרנים במסגרת איחוד העוסקים, הרי שהאגודה סיפקה שירותי הנהלת חשבונות עבור היצרנים, כגון הפקת חשבוניות מס עבור השירותים שהעניק כל עוסק ללקוחותיו, וכן תשלום מע"מ מהכספים שהתקבלו עבור העבודה.
24. כל הכספים נוהלו מחשבון הבנק המשותף של האגודה. בין אם דובר בכספים אשר שולמו עבור עבודה או שירות ובין אם דובר בכספים שהוקדו לצורך השקעה.
25. האגודה ניהלה כרטסת נפרדת עבור כל יצרן, בה נרשמו תקבולים מעבודה או שירות כזכות וחיובי מע"מ מכספים אלו כחיוב.
26. עבור חשבונית שתנאי תשלומה היו שוטף פלוס או ששולמה בשיק שמועד פירעונו טרם הגיע, חויב היצרן בכרטסת האישית רק בגין רכיב המע"מ. עם קבלת התשלום, נזקף סכום התקבול בכרטסת הנהלת חשבונות של היצרן לזכותו כולל רכיב המע"מ.
27. **יצרן אשר בחר לא למשוך באופן מיידי את הכספים, אלא להשאיר אותם אצל האגודה. נרשמה לו בכרטסת הנהלת החשבונות יתרת זכות רעיונית, שכן כאמור הכספים היו מופקדים בחשבונות בנק כללים של האגודה, ולא נשמרו בנפרד.**
28. **כל יצרן היה אחראי על פעולות הגבייה מול לקוחותיו, אלא שלאור העבודה כי האגודה היא זו אשר הנפיקה את חשבוניות המס, נדרשה האגודה מפעם לפעם לנקוט בהליכי גבייה כנגד לקוחות של היצרנים, וכן הכירה בחובות אבודים, כאשר עם קבלת אישור מרשויות המס, היצרן זוכה בהתאם לצורך בכרטסת האישית.**
29. **עבור השירותים שסיפקה האגודה ליצרנים, גבתה האגודה עמלה של 0.5% מהכנסתו החודשית של כל יצרן.**
30. **לאגודה לא הייתה כל יכולת לקבל החלטה בנוגע לאופן העבודה של היצרן, התקשרות עם ספקים, העסקת עובדים, הסכמי התקשרות וסוג העבודה.**
31. **האגודה מעולם לא הגדירה את הכנסות היצרנים כהכנסות בדוחותיה החשבונאיים, על אף שהכספים הועברו על ידי הלקוחות אל חשבוניתה. ההכנסות אותם הגדירה האגודה הן רק מהעמלות אותן גבתה מהיצרנים.**
32. **לאגודה לא היה כל חלק ברווחיהם של היצרנים וליצרנים לא היו שותפים לרווחיה של האגודה.**
33. אינני מקבלת את מסקנת המפרק, כי העובדה שברוב הפעמים הביעה האגודה עמדה מפורשת בדבר מעמדה כאיחוד עוסקים שאינו צד למחלוקת ואף נמחקה מספר פעמים בהסכמת התובע, במסגרת הליכים בהם נתבעה האגודה ביחד עם יצרן על ידי לקוח, יש בה כדי להעיד שאכן היצרנים לא היו שותפים של האגודה.
34. ראשית, כל נתבע יבקש למחוק את עצמו מכתב תביעה, ועל כן מחיקתה אינה ראייה להעדר שותפות עם היצרן, על אף הסכמת התובע בכמה מהמקרים.

רשמת האגודות השיתופיות מדינת ישראל

35. שנית, מבדיקה שנערכה עלה כי ישנם מקרים בהם האגודה עצמה הגיעה לפשרה עם התובע בתביעות בהן היא נתבעת ביחד עם יצרן.
36. אני ערה לעובדה כי אינני יודעת האם לאחר מכן נעשתה התחשבות בין האגודה ליצרן בנוגע לכספים אותם שילמה האגודה, ועל כן אסתפק בכך שלא אקבל עובדה זו כעדות להעדר שותפות בין האגודה ליצרנים.
37. מאותה סיבה, אינני רואה בעצם פעולות הגבייה שביצעה האגודה, כולל הגשת כתבי תביעה, כראיה לכך שהאגודה הייתה צד למחלוקת כשותפה של היצרן, שכן כיוון שהאגודה היא זו אשר הוציאה את חשבונית מס, ברי שהיא זו אשר צריכה לבצע את פעולות הגבייה.
38. האגודה הוסיפה לחשבונית המס שהפיקה את ההוראה המצוטטת להלן:
- "חשבונית מס זו מוצאת במסגרת איחוד העוסקים של האגודה, שאינה צד לעסקה אתכם ואין בהוצאת החשבונית בכדי לחייב את האגודה בגין פעולות המשוק. מובהר, כי הוראת תשלום ליצרנים חקלאיים בע"מ, אינה מהווה המחאת זכויות של המשוק על פי העסקה לאגודה"**
39. מסופקני עד כמה יש בהוראה זו כדי לייצר הפרדה אמיתית בין האגודה ליצרנים, שכן המבחן לשותפות אינו הוראה זו או אחרת המודפסת על חשבוניות מס, אלא המציאות בשטח.
40. עם זאת, אין ספק שיש בהוראה זו כדי להוסיף על הראיות אשר מוכיחות כי לא התקיימו יחסי שותפות בין האגודה ליצרנים, שכן האגודה אף הציגה זאת כלפי כולי עלמא.
41. האגודה התנהלה ללא תיעוד מסודר של החלטות, ישיבות ועד או אסיפות כלליות, ומשכך אין בידי תיעוד המסדיר את מערכת היחסים האגודה ליצרנים. על כן, החלטתי מבוססת על הראיות הנסיבתיות שעמדו בפניי.
42. לאור כל האמור לעיל, אני סבורה כי צדק המפרק במסקנתו כי פעילות היצרנים בגדר איחוד עוסקים והשירותים שקיבלו מהאגודה בהקשר זה, לא עלו כי יצירת יחסי שותפות בניהם.
43. כאמור לעיל, שונה הדבר בכל הנוגע לפעילות האגודה כמנהלת מערך של נטילת והענקת אשראי, וכמעין "בנק" המשקיע את כספיהם, תוך התחייבות לתשלום תשואה מסוימת.
44. מקור הכספים לפעילות האשראי של האגודה נבע משלושה מקורות:
- הכנסות יצרנים שלא משכו את כספיהם.
 - חברים, יצרנים ובני משפחותיהם שהפקידו כספים אצל האגודה.
 - המחאות עתידיות שהפקידו יצרנים בידי האגודה.
45. כאשר יצרן או חבר נטלו אשראי מהאגודה, או שאשראי שנטלו שולם באמצעות האגודה. פתחה האגודה כרטסת הנהלת חשבון נפרדת מהכרטסת בה נוהלה התנהלותו השוטפת של החבר או היצרן מול האגודה, ובה הופיע סכום ההלוואה והתשלומים ששולמו עבור פירעונה.
46. האגודה הציעה לכל יצרן הנמצא ביתרת זכות, כולל קרובי משפחתו, תשואה של 3% בעבור שירותי חיסכון.
47. אין ספק כי הצדדים המעורבים ידעו שמדובר בהתנהלות משותפת. כל מי שהפקיד כספים למטרות השקעה, ידע היטב שהכספים אינם מנוהלים בנפרד, אלא בחשבון האגודה ביחד, ומקור הריבית שקיבלו הוא בכספים משותפים.
48. גם אלו אשר נטלו הלוואות ואשראי מן האגודה, ידעו כי הכספים המעוברים להם מחשבון האגודה, הינם כספים משותפים, וכן פירעון ההלוואות נעשה לחשבון האגודה המשותף.

מדינת ישראל רשמת האגודות השיתופיות

49. לאור האמור לעיל, הכספים אשר הושארו אצל האגודה, בין אם מדובר בהכנסות יצרנים שלא משכו את כספיהם, וודאי אם מדובר בכספים שהפקידו חברים, יצרנים או בני משפחותיהם אצל האגודה לצורך תשואה, הרי שמדובר בנכסי האגודה, וגורל כספים אלה יתברר במסגרת הדיון בתביעות החוב.
50. גם המחאות עתידיות שהפקידו יצרנים בידי האגודה, אינם ניתנים להפרדה מיתר כספי האגודה, שכן האגודה עשתה שימוש גם בהמחאות אלו כמקור לשם הענקת אשראי כחלק מכספי האגודה, וכאמור כל הכספים וההמחאות העתידיות עורבבו ביחד בחשבון הבנק של האגודה.

ג. סוף דבר

51. אני מקבלת את בקשתו של המפרק, ומורה כי החשבוניות שהפיקה האגודה עבור יצרנים ואשר סכומן טרם שולם לה, ייגבו במלואן לקופת הפירוק, כאשר סכומן המלא בניכוי המע"מ אשר דווח ע"י האגודה יועבר מיד עם גבייתן מהלקוחות, לעוסק אשר ביצע את העבודה או השירות בגינם הופקה החשבונית. הכל בהתאם לעקרונות שנקבעו לעיל. למען הסר ספק, ככל שיצרן ספציפי נמצא ביתרת חובה כלפי האגודה, המפרק יהיה רשאי לקזז מהכספים להם הוא זכאי על פי החשבונית את יתרת חובו לטובת האגודה.
52. כן אני מורה, כי על מנת להבטיח את הוצאות הפירוק, המפרק יעשה שימוש בסמכותו לפי סעיף 48(3)(ד) לפקודת האגודות השיתופיות, ויקבע כי יש לנכות מכל סכום חשבונית המוזכר לעיל, סך השווה ל-5% מסכום החשבונית, כאשר בשלב זה הסכום הנ"ל יישאר בקופת הפירוק, כך שאין מדובר בפסיקת שכר למפרק.
53. ניתן ביום ו' באדר התשפ"ג, 26.02.23 בירושלים בהיעדר הצדדים.
54. המזכירות תעביר העתק החלטתי זו לצדדים.

שלושט שיחור-רייכמן, עו"ד

רשמת האגודות השיתופיות